

2. The role of Information Technology in Education. [Electronic resource]: [Web site]. – Electronic data. – Access mode: <https://fedena.com/blog/2015/10/the-role-of-information-technology-in-education.html> – Title of the screen.

3. The use of technology – in education and teaching process. [Electronic resource]: [Web site]. – Electronic data. – Access mode: <https://www.useoftechnology.com/the-use-of-technology-in-education/> – Title of the screen.

Сиромля Наталія Миколаївна

кандидат філол. наук

доцент кафедри іноземних мов

Київський національний університет технологій та дизайну

(м. Київ)

НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ

У процесі викладання іноземної мови студентам немовних спеціальностей широко використовуються нетрадиційні методи та прийоми навчання, такі як: метод проектів та метод асоціативних символів, добір навчального матеріалу з використанням автентичного мовного матеріалу, використання мультимедійних презентацій за темою, використання Інтернет – ресурсів та комп'ютерних навчальних програм та багато інших. Охарактеризуємо деякі з них.

Метод «громади» (метод «радника») Community language learning (CLL) / Counselling learning був розроблений американським психологом Ч. Курраном. В основі методу «громади» (методу «радника»), який був введений американським психологом Ч. Курраном, лежить гуманістичний підхід до навчання і психологічна теорія «радника». Сутність цієї теорії полягає в тому, що люди потребують допомоги радника-психолога і його участь бажано в будь-якому вигляді у соціальній діяльності людини, в тому числі, в освіті. Зазначений метод «громади» визначається такими рисами: згідно

гуманістичного підходу до навчання студенти виконують важливу роль в організації курсу. Вони визначають зміст навчання і вибирають відповідний для них темп і режим роботи. Викладач виконує роль «радника», який підказує студенту фрази, необхідні їм для проведення бесід на іноземній мові. Викладач не повинен бути лідером або керівником навчального процесу, а також не повинен змушувати студентів брати активну участь в процесі спілкування, якщо вони цього не бажають. Програма навчання спеціально не встановлюється, і студенти спонтанно можуть вибрати цікаву для них тему.

Важливим прийомом навчання є переклад з рідної мови на іноземну. Процес навчання організовується наступним чином. Студенти працюють в групі, сидять навколо столу і обговорюють на рідній мові тему бесіди. Потім спілкування поступово ведеться на іноземній мові. Викладач не бере участі в бесіді і спостерігає за обговоренням, а потім включається в цей процес, пропонуючи еквіваленти на іноземній мові. Студенти повторюють фрази, а потім записують їх на магнітофон. Прихильники методу «громади» вважають, що він носить істинно гуманістичний характер, спрямований на особистість студента і при цьому характерна відсутність стресу в процесі навчання. Застосування цього методу потребує спеціальної підготовки викладачів, так як вони не є психологами і не можуть застосовувати відповідні психологічні методи [4].

Суггестопедичний метод, який був розроблений під керівництвом психіатра Г. Лозанова, отримав свою назву від терміну «суггестология» – наука про навіювання. Важливою рисою даного методу є активація резервів пам'яті, підвищення інтелектуальної активності студентів, використання навіювання. Г. Лозанов вважає, що основними засобами активізації резервних можливостей людини є наступні: Авторитет. Педагог виконує важливу роль в процесі навчання. Викладач повинен володіти певними якостями, що сприяють підвищенню його авторитету. Інфантилізація. Необхідно створити в групі таку обстановку, в результаті чого студенти виявляються в сприятливих для навчання умовах взаємної довіри, звільняються від напруженості.

Двоплановість. Це означає, що необхідно використовувати жести, міміку, інтонацію для того, щоб вплинути на співрозмовника, розташувати його до себе. За суггестопедичним методом слухати необхідно певним чином. Важливі вимоги пред'являються до інтонації і ритму матеріалу, що прослуховується. Текстовий матеріал повинен звучати в певному ритмі в супроводі спеціально підібраної музики. Вищезгаданий метод Г. Лозанова започаткував розвиток в методиці ряду методів, найважливішими з яких є: метод активізації резервних можливостей особистості та колективу Г. А. Китайгородської, метод занурення (А. С. Плєсневіч), гіпнопедія (Е. В. Сіровській), та ін. Прихильники методу Г. Лозанова розвинули багато положень. Так, Г. А. Китайгородська приділяє особливу увагу на особистість учня, його інтелектуальний потенціал і роль його в колективі. Метод активізації резервних можливостей особистості Китайгородської привносить в інтенсивні методи елементи особистісно-орієнтованого навчання (Learner centered approach) і розглядає навчання як процес спілкування і діалогу, який носить характер взаємно опосередкованої активності між викладачем і учнями, коли вчення грає провідну роль в порівнянні з навчанням. Г. А. Китайгородська переглядає зміст терміну «авторитет» і говорить про творчу роль викладача, створення довірчих відносин в групі і між викладачем і групою, які сприяють підвищенню мотивації та емоційного тону аудиторії, забезпечують розкриття резервів особистості учня [3].

Метод «тихого» навчання (The silent way) спирається на структурний підхід в лінгвістиці і гуманістичне спрямування в психології. Автором даного методу є К. Гатньо. Він переніс свій досвід освіти програм з навчання математиці і читанню на рідній мові на методику викладання іноземних мов. Автор вважає, що ініціатива на заняттях повинна виходити від студента, мова яких займає більшу частину навчального часу, а викладач повинен говорити якомога менше. Навчання в тиші є прийомом, який сприяє розумовій діяльності та концентрації студентів при виконанні завдання [4]. Використання методу «тихого» навчання передбачає високу ступінь зацікавленості студентів і

наявність внутрішньої мотивації, що не завжди реально, стимулювання самостійності та застосування наочних посібників.

Нейролінгвістичне програмування (Neuro Linguistic Programming) являє собою науку, що вивчає досягнення особистості, навички лідерства, а також направлення в методиці викладання іноземної мови, що розкриває і активізує резервні можливості особистості в процесі мовного спілкування. Нейролінгвістичне програмування охоплює спосіб мислення, моделюючи при цьому розумовий процес, виникнення і розвиток почуттів і переконань [1; 2].

Засновниками нейролінгвістичного програмування були Джон Гріндер, в той час асистент кафедри лінгвістики, і Річард Бендлер – студент психологічного і математичного факультетів, які спробували «змодельовати» діяльність трьох психотерапевтів. Ними були Фріц Перлз, досвідчений психотерапевт, засновник гештальттерапії, Вірджинія Сатир, дослідник в області сімейної терапії і Мілтон Еріксон, знаменитий гіпнотерапевт, засновник сучасної гіпнотерапії. Гріндер і Бендлер намагалися відтворити такі моделі спілкування, якими користувалися ці талановиті вчені для того, щоб в подальшому застосовувати їх в своїй праці. Підсумком даного етапу дослідження з'явився набір технік, що використовуються для підвищення ефективності спілкування. НЛП розвивається стрімко, пропонуючи людям різні методи досягнення досконалості в різноманітних сферах людської діяльності.

Теорію множинного інтелекту (The Theory of Multiple Intelligencies) створив Говард Гарднер, який є одним з найбільш знаменитих вчених в галузі освіти в США з питань когнітивного розвитку і нейропсихології [2]. Його книга «Структура розуму: теорія множинного інтелекту» зробила Г. Гарднера найвідомішим представником освітньої теорії і практики і завоювала йому світову славу. Г. Гарднер зазначив вісім відносно автономних інтелектуальних здібностей: лінгвістичну, логікоматематичну, просторову, музичну, тілесно-кінестетичну, особистісну міжособистісну, натуралістичну. Остання дає можливість пізнавати, категоризувати і застосовувати властивості навколишнього середовища. Г. Гарднер також акцентує увагу на виявленні

нових інтелектуальних здібностей, якщо вони будуть відповідати розробленими критеріями. Вищевказану теорію використовують на всіх рівнях навчання, при навчанні академічних дисциплін і в ході професійної підготовки. Дана теорія виявляє те, з чим педагоги стикаються щодня: люди мислять і вчаться різними способами. Ця теорія дозволяє виявити концептуальні засади для організації та рефлексії при розробках навчальних планів, оцінки ефективності освіти. Подібного роду рефлексія дозволяє багатьом педагогам застосовувати сучасні підходи, здатні більш ефективно задовольняти освітні потреби. Г. Гарднер вияв неоднорідність застосування теорії множинного інтелекту на практиці. У зв'язку з цим він приділив велику увагу розробці нових підходів до проблем ефективності освіти. Він зазначає, що найважливішим завданням освіти має бути розвиток розуміння. Він вважає, що глибоке розуміння є основною метою, і ми повинні домагатися розуміння того, що в тому чи іншому контексті вважається істинним або хибним, прекрасним чи потворним, добрим чи поганим. Відповідні теми дозволяють індивідам вивчати і розуміти навколишній світ. Теорія освіти Г. Гарднера є не тільки продовженням концепції Сократа, Джона Дьюї, кардинала Ньюмана, а й відповідає емпірично обгрунтованому розумінню когнітивних процесів, а також реальності новітніх освітніх систем, які використовуються в поліетнічному контексті, в суспільствах, розвиток яких немислиме без сучасних технологій [5].

Таким чином, використання нетрадиційних методик у процесі викладання іноземної мови у ВНЗ підвищує ефективність процесу оволодіння іноземною мовою студентами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Алдер Х. НЛП. Современные психотехнологии. – СПб.: Питер, 2011. 160 с.
2. Дилтс Р. НЛП: навыки эффективного лидерства. – СПб.: Питер, 2009. 224 с.

3. Китайгородская Г.А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам: монография. М.: Глосса-Пресс, 2010. 640 с.
4. Лозанов Г. Суггестология. – София: Наука и искусство, 1971. 237 с.
5. Основные направления в методике преподавания иностранных языков в XIX-XX вв. В 3-х частях. / И. В. Рахманов, Н. И. Гез, И. А. Зимняя [и др.]. Под редакцией И. В. Рахманова. М.: «Педагогика», 1972. 320 с.

Талько Ірина Юрїївна

Київський національний університет технологій та дизайну
(м. Київ)

Науковий керівник – Бороліс І.І.

INNOVATIVE METHODS OF FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF SPECIALISTS IN TEACHING

At the stage of the innovative development of higher education, its integration into the European Enlightenment is a key activity for the development of the human potential, the highest level of application of specialists in all fields. These perceptions will focus on the need to study personal factors with the goal of raising the level of students, some of whom want to become teachers of higher education in the future.[7] Future professorship of teachers is aimed at solving urgent issues of society, namely the emergence of future disasters and the provision of qualified education.

The current stage of development of information globalized society leads to changes in approaches to professional development of the individual. This is due to the fact that nowadays "in a technically developed and economically unstable world", in the conditions of the need for multifunctional activity, every person should be realized, first of all professionally, qualitatively and effectively, to act as a competitive and successful one.[6]

Professional formation of the person at the stage of studying at the university is characterized by the following factors: the formation and development of